

Uslovi nastavnog procesa i učenja

Radni materijal 5: Preispitivanje discipline i reda s demokratskog stajališta

- Red je neophodan u svim okolnostima. Grupa bez reda i osnovnih pravila ne može biti demokratska.
- Ograničenja su neophodna. Pravila mogu biti pogrešna ili neprikladna. No, dok su važeća, moraju se poštovati. U svakom slučaju, mora postojati mogućnost njihove promjene.
- Od samog početka, djeca trebaju učestvovati u određivanju i sprovedbi pravila. Samo na taj način će se i identificirati s njima.
- Razredna zajednica ne može funkcionisati bez međusobnog povjerenja i poštovanja. U nekim slučajevima stvaranje takve atmosfere se može pokazati kao težak zadatak.
- Timski duh mora zamijeniti konkurenciju u učionici.
- Prijateljska atmosfera u učionici je od vitalnog značaja.
- Socijalne vještine nastavnika važna su osnova (demokratsko vodstvo, razvijanje osjećaja pripadnosti grupi, izgradnja odnosa, itd.).
- Grupna komunikacija stalno je prisutna realnost u demokratski vođenoj učionici.
- Učenike treba podsticati na istraživanje novog kako bi učili i na vlastitim greškama.
- Unutar postavljenih granica mora biti moguće ostvarivati slobode. Samo na taj način je moguće razviti individualnu odgovornost.
- Učenici će prihvatiti disciplinu i red i rado ih se pridržavati ukoliko im pomažu da se izraze, te ukoliko podržavaju razvijanje zadovoljavajućih odnosa i radnih uslova.